

Väitöskirjojen ja lissensiaatintöiden arvioinnin kriteerit

Hyväksytyjen töiden arviointi tapahtuu asteikolla hylätty – hyväksytty – kiittäen hyväksytty

Kaike tasoisilta väitöskirjoilta ja lissensiaatintutkielmilta edellytetään hyvän tieteellisen käytännön noudattamista ja tutkimuseettisten periaatteiden toteutumista.

- Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa -ohjeistus: <https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot>
- Opiskelun eettiset ohjeet ja vilppitapausten käsittely Jyväskylän yliopistossa (rehtorin päätös): <https://www.jyu.fi/fi/opiskelijalle/kandi-ja-maisteriopiskelijan-ohjeet/opintoja-ohjaavat-saadokset-ja-maaraykset/vilppitapausten-kasittely>.

Huomaa, että väitöskirja tai lissensiaatintutkielma arvioidaan kokonaisuutena, jossa arvioitavien osa-alueiden keskinäinen painoarvo voi vaihdella. Tästä poikkeuksena on väitöskirjan arvosanan esitys ja päättäminen tarkastustilaisuuden (väitöstilaisuus) jälkeen, jolloin kiittäen hyväksytty -arvosanan esittäminen ja myöntäminen edellyttää kiittäen hyväksytty -arviota arviointikriteeristön jokaisella osa-alueella. Vastaavasti lissensiaatintutkielma voi saada kiittäen hyväksytty -arvosanan, mikäli arviointikriteeristön jokaisen osa-alueen on arvioitu olevan kiittäen hyväksytty.

	Hylätty	Hyväksytty	Kiittäen hyväksytty
Aiheen valinta ja kytkeminen aikaisempaan tutkimukseen	Tutkimuksen aihe on heikosti perusteltu, eikä se tuota uutta tietoa. Aikaisemman tutkimuksen tuntemuksessa on merkittäviä puutteita, eikä työtä ole asemoitu mielekkäästi suhteessa siihen.	Tutkimuksen aihe on tieteellisesti perusteltu, ja tutkimus tuottaa uutta tietoa. Sen teoreettinen, yhteiskunnallinen ja/tai käytännöllinen merkitys on myös perusteltu. Tutkimuksessa on osoitettu aiheen kannalta relevantin aikaisemman tutkimuksen tuntemus, ja tutkimus on asemoitu suhteessa siihen mielekkäästi. Aikaisempaa tutkimusta arvioidaan asianmukaisesti. Aiheen perusteluissa ja sen suhteuttamisessa aikaisempaan tutkimukseen voi joiltakin osin olla puutteita tai pinnallisuutta.	Tutkimuksen aihevalinta on poikkeuksellisen omaperäinen, ja se vie alan tutkimusta eteenpäin merkittäväällä tavalla. Aiheen kannalta relevantin tutkimuksen tuntemus on syvällistä, ja sitä on esitelty ansiokkaasti ja arvioitu kriittisesti.

Päätetty tiedekuntaneuvoston kokouksessa 20.3.2024
Jyväskylän yliopisto, Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta

Teoriaosaaminen ja teoreettinen viitekehys	Tutkimuksessa hyödynnettävä teoreettinen viitekehys puutteellinen tai sen soveltaminen on pinnallista tai vajavaista. Tutkimuksen keskeisten käsitteiden käytössä ja määrittelyssä on puutteita. Käsitteiden käyttö on sekavaa ja epäjohdonmukaista. Perehtyneisyys tutkimusalan teoreettisiin lähtökohtiin ja tutkimustraditioon on heikkoa tai lähes olematonta.	Tutkimuksessa hyödynnettävän teoreettisen viitekehysten soveltaminen ja keskeisten käsitteiden määrittely ja käyttö on toimivaa ja onnistunutta. Tutkimus osoittaa perehtyneisyyttä tutkimusalan teoreettisiin lähtökohtiin ja tutkimustraditioon. Teoreettisessa viitekehyksessä, käsitteiden määrittelyssä ja käytössä sekä perehtyneisyydessä tutkimusalan teoreettisiin lähtökohtiin ja tutkimustraditioihin voi olla joitain puutteita tai kapea-alaisuutta.	Tutkimuksessa hyödynnettävän teoreettisen viitekehysten soveltaminen on poikkeuksellisen onnistunutta. Tutkimuksen keskeisten käsitteiden määrittely ja käyttö on järjestelmällistä, minkä lisäksi käsitteistä keskustellaan oivaltavasti ja niitä kehittäen. Tutkimus osoittaa erinomaista tutkimusalan teoreettisten lähtökohtien hallintaa ja syvällistä tutkimusalan perinteiden tuntemusta, ja se suhteutetaan ansiokkaasti ja perustellusti teoreettisiin lähtökohtiin ja tutkimusalan perinteisiin.
Tutkimusongelmat ja -kysymykset	Tutkimusongelma on vaikea hahmottaa, eikä sillä ole selkeää yhteyttä teoreettiseen viitekehykseen. Tutkimusasetelma on sekava tai puutteellinen. Tutkimuskysymyksiä on voitu johtaa jostain osasta tutkimusongelmaa, mutta niiden muotoilu ja/tai rajausta on epäonnistunutta.	Tutkimusongelma on tarpeeksi haastava ja perusteltu, ja sillä on yhteys teoreettiseen viitekehykseen. Tutkimuskysymykset on johdettu tutkimusongelmista, ja ne on osattu muotoilla ja rajata. Tutkimusasetelma on rakennettu vastaamaan tutkimusongelmaan ja -kysymyksiin tarpeeksi selkeästi ja johdonmukaisesti. Tutkimuskysymysten täsmällisyydessä, tarkkuudessa ja rajauksessa ja tutkimuskokonaisuudessa voi olla joitain puutteita.	Tutkimusongelma on harvinaisen haastava ja erinomaisesti perusteltu. Sen yhteys teoreettiseen viitekehykseen on kiinteä ja ansiokas. Tutkimuskysymykset vastaavat suoraan tutkimusongelmiin; ne on sekä rajattu että muotoiltu erinomaisesti. Koko tutkimusasetelma on uutta luova.
Aineisto, metodi ja analyysi	Aineiston valinta ja/tai sen rajausta eivät sovi vastaamaan tutkimusongelmaan. Myös aineiston esittelyssä, keruutavassa ja hallinnassa on ongelmia, jotka voivat olla luonteeltaan myös eettisiä. Menetelmävalinnat eivät ole tutkimuskysymyksiin sopivia eivätkä perusteltuja. Menetelmien käyttö ja analyysi on mekaanista ja/tai epätarkkaa.	Aineiston valinta, rajausta, keruutapa ja hallinta on toteutettu, esitelty ja perusteltu riittävän hyvin. Aineisto sopii vastaamaan tutkimusongelmaan. Menetelmävalinnat ovat perusteltuja ja sopivat tutkimuskysymyksiin vastaamiseen. Analyysi osoittaa valittujen menetelmien hallintaa ja on tarpeeksi systemaattista ja luotettavaa. Aineiston laajuudessa tai laadussa, samoin kuin	Aineiston valinta, rajausta, keruutapa ja hallinta on erityisen ansiokasta, ja tehtyjen valintojen esittely on erinomaista ja kattavaa. Valittu aineisto sopii erinomaisesti tutkimusongelmaan. Menetelmävalinnat osoittavat tutkimusongelman syvällistä ymmärrystä, ja niitä on esitelty ja perusteltu ansiokkaasti. Analyysi on oivaltavaa, systemaattista, tarkkaa ja luotettavaa.

*Päätetty tiedekuntaneuvoston kokouksessa 20.3.2024
Jyväskylän yliopisto, Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta*

		menetelmien hallinnassa ja analyysissa voi kuitenkin olla joitain puutteita.	Kaikkiaan tutkimus on menetelmällisesti ja analyttisesti uutta luova.
Tulokset ja päätelmät	Tutkimus ei onnistu vastaamaan asetettuihin tutkimuskysymyksiin, eikä vaatimattomia tuloksia ole onnistuttu suhteuttamaan teoreettiseen viitekehykseen ja aiempaan tutkimukseen. Tutkimus ei tuo uutta tietoa alan tutkimukseen.	Tutkimustulosten esittely on riittävän asiantuntevaa. Tutkimus vastaa esitettyihin kysymyksiin, ja tulosten tulkinta on suhteutettu sekä teoreettiseen viitekehykseen että aiempaan tutkimukseen. Tutkimus tuo teoreettista ja/tai empiiristä tietoa tai näkökulmaa alan tutkimukseen. Edellä mainituissa osa-alueissa voi joiltain osin olla pinnallisuutta ja/tai puutteita.	Tutkimustulosten esittely ja pohdinta on poikkeuksellisen asiantuntevaa, oivaltavaa ja kriittistä. Tutkimus vastaa erinomaisesti esitettyihin kysymyksiin, ja tulosten tulkinnan suhteuttaminen teoreettiseen viitekehykseen ja aiempaan tutkimukseen on erittäin asiantuntevaa. Tutkimus tarjoaa merkittävää uutta teoreettista ja/tai empiiristä tietoa alan tutkimukseen.
Raportointi	Tutkimuksen raportoinnissa on merkittäviä rakenteellisia, kielellisiä tai tyylillisiä ongelmia. Tieteellisen kirjoittamisen hallinta ja lähteiden käyttö on erittäin puutteellista.	Tutkimus on raportoitu selkeästi ja sujuvasti. Raportti on tyyliältään ja kieliasultaan hyvällä tasolla. Tutkimus on tieteellisen kirjoittamisen konventioiden mukainen, ja lähteiden käyttö on asianmukaista. Rakenteessa, tyyliässä, kieliasussa tai lähteiden käytössä voi olla vähäisiä puutteita.	Tutkimus muodostaa erinomaisen, johdonmukaisen kokonaisuuden. Raportti on tyyliältään ja kieliasultaan erinomainen ja noudattaa vakuuttavasti tieteellisen kirjoittamisen konventioita. Lähteiden käyttö on kauttaaltaan asianmukaista.
Työn puolustaminen väitöstilaisuudessa	Väittelijä ei kykene puolustamaan väitöskirjaansa, ei vastaa vastaväittäjän kysymyksiin eikä vuorovaikuta asianmukaisesti.	Väittelijä esittelee ja puolustaa tutkimustyötään hyväksyttävästi.	Väittelijä esittelee ja puolustaa tutkimustyötään erinomaisesti.